

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 10P/73/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6621204336
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Janka Gibaľová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2022:6621204336.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudkyňou JUDr. Jankou Gibaľovou vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: W., bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, dieťa rodičov: matka S., štátny občan Slovenskej republiky a otec W., štátny občan Slovenskej republiky, o návrhu matky maloletého dieťaťa na úpravu styku, takto

rozhodol:

I. Súd návrh otca maloletého dieťaťa na zníženie výživného a na zmenu úpravy styku otca s maloletým dieťaťom **z a m i e t a**.

II. Žiaden z účastníkov **n e m á n á r o k** na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Dňa 02.11.2021 bol tunajšiemu súdu doručený návrh otca maloletého dieťaťa na zníženie výživného, pričom uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Lučenec mu bola uložená vyživovacia povinnosť voči maloletému W. a to vo výške 200,- Eur. Momentálne sa otec dieťaťa od 06.08.2021 nachádza vo výkone trestu odňatia slobody v Z.a. Napriek jeho záujmu ešte stále nie je zaradený do práce, preto aktuálne nemá žiadny príjem. Z toho dôvodu žiada o zníženie výživného na minimálnu možnú sumu - 30 % zo sumy životného minima.

2. Následne písomným podaním zo dňa 11.11.2021 doručeným súdu dňa 15.11.2021 otec maloletého dieťaťa žiadal o zmenu rozsahu styku otca so synom tak, aby sa s ním mohol po svojom prepustení z výkonu trestu stretávať častejšie, konkrétne každý kalendárny týždeň od piatka do nedele, a to z dôvodu, že so synom má veľmi dobrý vzťah a chce s ním byť častejšie.

3. Vo veci sa uskutočnili dve súdne pojednávania, dňa 15.12.2021 a 11.01.2022.

4. Otec maloletého dieťaťa na výzvu súdu oznámil, že sa pojednávania v predmetnej veci nechce zúčastniť a súhlasí, aby sa pojednávanie konalo v jeho neprítomnosti. Preto súd vec prejednal v neprítomnosti otca maloletého dieťaťa v súlade s § 180 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a § 31 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

5. Matka maloletého dieťaťa na pojednávaní dňa 15.12.2021 nesúhlasila so znížením výživného, ani so zmenou úpravy styku otca s maloletým dieťaťom. Otec dieťaťa jej písal z výkonu trestu, že už pracuje a môže jej platiť výživné. Neuviedol, v akej výške. Otec dieťaťa je nezodpovedný, nevie sa o syna postarať. Chodí s ním po nociach s kamarátmi, učí ho na sociálnopatologické javy. Keď bol syn u otca, v noci matke volali ľudia, či vie, kde je jej syn, že je s otcom na ceste, nemali naftu, a ona v noci musela ísť pre nich autom. Otec nemal dať synovi čo jesť, syn chodil po cudzích ľuďoch pýtať jedlo, vôbec ho nekúpil, nedodržiaval hygienu, zanedbal ho. Ani styk upravený rozsudkom z roku 2020 sa nerealizoval, otec pre

syna nechodil a potom išiel do výkonu trestu. Keď aj prišiel pre syna, prišiel uprostred týždňa napríklad v stredu. Povedal, že rozsudok nie je právoplatný, pretože jemu nebol doručený a keď prišli policajti, tak matke povedali, že rozsudok nie je právoplatný.

6. Na pojednávaní dňa 11.01.2022 matka uviedla, že od posledného listu, z ktorého čítala na predchádzajúcom pojednávaní, sa otec maloletého dieťaťa ozval len tak, že poslal pohľadnicu, inak nepísal. Iné informácie od otca dieťaťa ohľadne toho, že by mal byť zaradený do práce, matka nemala. Matka opätovne uviedla, že nesúhlasí so znížením výživného, ani so zmenou úpravy styku otca so synom. Doplnila, že ona má vyživovaciu povinnosť k dvom maloletým deťom, k synovi a k dcére, ktorá bude mať 3 mesiace. Žije v spoločnej domácnosti s deťmi a s partnerom, ktorý je v súčasnosti nezamestnaný, bol PN a potom dostal výpoveď. Žijú v rodinnom dome, ktorý patrí partnerovmu otcovi. Syn navštevuje materskú škôlku v T., je predškôlak. Pokiaľ ide o jeho výdavky, na materskú školu vynaložia mesačne približne 17,- Eur, na oblečenie 15 - 20,- Eur, na stravu ako rodina týždenne asi 100,- Eur. Pokiaľ ide o synove záujmy, je vášnivý futbalový fanúšik, za kopačky dali 30,- Eur, lopty si kupuje lacnejšie za 10 - 15,- Eur a kupujú aj dresy. Okrem toho miluje rozprávky, takže kupujú knižky, puzzle, každý mesiac si to nemôžu dovoliť, ale asi každý druhý mesiac na ne vynaložia 10 - 15,- Eur. Obidvom deťom s partnerom odkladajú peniaze do budúcnosti, takže synovi takto odložia každý mesiac 20,- Eur. Okrem toho synovi matka kupuje vitamíny, každý druhý mesiac za 12,50 Eur. Pokiaľ ide o výdavky v domácnosti, na energie dajú mesačne 100 - 110,- Eur, v rodinnom dome bývajú štyria, na drevo vynaložia na sezónu asi 600 - 700,- Eur. Pokiaľ otec dieťaťa tvrdil, že nemá peniaze, cez leto, kým nenastúpil do výkonu trestu, chodil matke mávať s peniazmi pred dom a hovoril, že aj tak na súde nič nevyhrá. Svojej matke vyraboval celý dom a rozpredal ho, plastové okná povyberal z rámov a predal ich. Ešte predtým, ako mali syna, ho vlastná matka udala za to, že jej „vybielil“ účet a za to dostal podmienku. Tiež má problém s drogami.

7. Kolízny opatrovník odporúčal návrh vo veci úpravy styku aj výživného zamietnuť s tým, že dieťa potrebuje peniaze či už na stravu, oblečenie alebo aj svoje záujmy, pričom otec sa dostal do výkonu trestu svojou vinou.

8. Súd vykonal vo veci dokazovanie výsluchom matky maloletého dieťaťa, výsluchom kolízneho opatrovníka, prečítaním rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k. 0T/53/2021-60 zo dňa 25.05.2021, správ Z. zo dňa 09.11.2021 a 17.12.2021, lustrácie rodičov maloletého dieťaťa v katastri nehnuteľností, správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec zo dňa 22.11.2021, správy kolízneho opatrovníka o prešetrení pomerov, rozsudkov Okresného súdu Lučenec č.k. 2T/65/2021-126 zo dňa 14.10.2021 a č.k. 2T/125/2020-69 zo dňa 05.10.2020 a zistil tento skutkový stav veci:

9. Maloletý W. je dieťaťom rodičov S..

10. Z obsahu spisového materiálu je zrejmé, že rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 21P/56/2019-22 zo dňa 30.10.2019, právoplatným dňa 27.11.2019, bol maloletý W. zverený do osobnej starostlivosti matky S. Otec maloletého dieťaťa bol zaviazaný povinnosťou prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 200,- Eur mesačne k rukám matky počnúc právoplatnosťou rozsudku. Styk otca s maloletým dieťaťom súd neupravoval.

11. Rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 10P/79/2020-36 zo dňa 17.03.2021 súd upravil styk otca s maloletým W. tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým každú poslednú sobotu v mesiaci v čase od 10.00 hod. do 18.00 hod. s tým, že otec si maloletého prevezme a po skončení styku odovzdá matke v mieste jej bydliska. Zároveň súd matke uložil povinnosť styk otcovi s maloletým dieťaťom umožniť, dieťa na styk s otcom riadne pripraviť a odovzdať dieťa otcovi v stanovenom čase v mieste bydliska matky, kde je otec povinný dieťa matke v určený čas vrátiť. V tejto súvislosti súd považuje za potrebné zdôrazniť, že rozsudok o úprave styku otca s maloletým dieťaťom je právoplatný. Právoplatnosť nadobudol dňa 18.06.2021. Nahliadnutím do spisu sp. zn. 10P/79/2020 bolo zistené, že otcovi dieťaťa bol rozsudok doručený fikciou doručenia podľa § 111 ods. 3 Civilného sporového poriadku, a to na adresu bydliska E. aj na adresu trvalého pobytu E. (teda na adresu Obecný úrad E. 43), pričom otec maloletého dieťaťa si zásielku v odbernej lehote neprevzal. Okolnosť, že otec dieťaťa sa doručeniu súdneho rozhodnutia vyhýbal, nemá vplyv na skutočnosť, že súdne rozhodnutia je právoplatné a vykonateľné a teda aj pre otca dieťaťa záväzné.

12. Zo správy kolízneho opatrovníka o prešetrení pomerov v domácnosti matky maloletého dieťaťa vyplýva, že matka býva v dvojizbovom rodinnom dome, ktorý patrí jej priateľovi M. V spoločnej domácnosti býva s priateľom a dvomi maloletými, deťmi a to W., ktorý navštevuje Materskú školu v T., a s maloletou K., ktorá je doma s rodičmi. V dome je zariadená kuchyňa, detská izba, spálňa, kúpeľňa a WC. V dome je zavedené ústredné kúrenie na pevné palivo. Mesačné náklady na bývanie sú v sume 100,- Eur. V čase šetrenia bolo v dome čisto a teplo. Nedostatky neboli zistené. Rodinný dom je zariadený starším účelovým nábytkom. Matka maloletého dieťaťa poberá štátnu sociálnu dávku, a to rodičovský príspevok mesačne v sume 275,90 Eur, prídavky na dve deti v sume 51,- Eur a náhradné výživné mesačne v sume 200,- Eur. Iný príjem nemá. Priateľ matky bol v čase sociálneho šetrenia práceneschopný, poberal nemocenské mesačne v sume 330,- Eur. Pri sociálnom šetrení sa matka maloletého dieťaťa vyjadrila, že nesúhlasí so znížením výživného a s úpravou styku otca s maloletým dieťaťom. Uviedla, že otec maloletého W. vôbec neplatil výživné na syna a preto ho dala trestne stíhať. Maloletý W. sa pre útlý vek k uvedenej veci nevedel vyjadríť, z pozorovania dieťaťa úrad konštatoval, že dieťa bolo v čase šetrenia čisto oblečené a spokojné v starostlivosti matky.

Otec maloletého dieťaťa požiadal návrhom na súde o rozšírenie úpravy styku s maloletým W.. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny je preto toho názoru, že rozšírenie úpravy styku nie je v záujme dieťaťa, nakoľko je otec dieťaťa vo výkone trestu odňatia slobody, a ani upravený styk otca s dieťaťom rozsudkom Okresného súdu Lučenec sp. zn. 10P/79/2020 zo dňa 17.03.2021 sa z toho dôvodu nerealizuje. Úrad preto odporúča zamietnuť návrh otca na zníženie výživného a rozšírenie úpravy styku v plnom rozsahu. Zníženie výživného nie je v záujme maloletého dieťaťa.

13. Z. v správe zo dňa 09.11.2021 oznámil, že odsúdený W.k od nástupu do výkonu trestu odňatia slobody nie je pracovne zaradený z objektívnych dôvodov. Od 06.08.2021 bol umiestnený v cele predbežného zadržania. Do výkonu väzby bol dodaný dňa 07.08.2021 do Z.. Pravdepodobný koniec trestu má plánovaný dňa 06.08.2022. Výkon trestu bol nariadený 14.10.2021 vo veci Okresného súdu Lučenec sp. zn. 2T/65/2021. Do výkonu trestu bol započítaný výkon trestu vo veci Okresného súdu Lučenec sp. zn. 0T/53/2021, ktorý bol zrušený.

14. Napriek informácii o zaradení do práce, ktorú poskytol písomne otec matke dieťaťa, Z. v správe zo dňa 17.12.2021 opätovne uviedol, že otec maloletého dieťaťa počas doterajšieho výkonu trestu nebol pracovne zaradený pre nedostatok vhodnej práce. Z predmetnej správy tiež vyplýva, že otcovi dieťaťa už v minulosti, dňa 05.10.2020 bol nariadený výkon trestu vo veci Okresného súdu Lučenec sp. zn. 2T/125/2020. V súvislosti s týmto trestom bolo dňa 23.09.2021 vydané uznesenie o neosvedčení sa v skúšobnej dobe.

15. Z obsahu pripojených trestných rozhodnutí vyplýva, že otec maloletého dieťaťa bol - rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 2T/125/2020-69 zo dňa 05.10.2020, právoplatným dňa 19.11.2020 bol uznaný vinným zo spáchania prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. b), d) Tr. zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c), § 127 ods. 5, § 140 písm. b) Tr. zákona a odsúdený na súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 10 mesiacov, ktorý mu bol podmienene odložený a určená skúšobná doba v trvaní 30 mesiacov na tom skutkovom základe, že od 03.09.2019 až do 02.12.2019 sa osobne v obci T., ako aj prostredníctvom SMS viackrát opakovane vyhrážal S., že ju zabije, ublíži jej na zdraví, nakoľko sa nevedel zmieriť s tým, že si našla nového priateľa, ktorému podpálil osobné motorové vozidlo, čo u nej vyvolalo obavu o svoj život a zdravie, pričom k fyzickému napadnutiu nedošlo;

- rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 0T/53/2021-60 zo dňa 25.05.2021, právoplatným dňa 19.08.2021, odsúdený za prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Tr. zákona na nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 4 mesiace so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia a zároveň mu bol uložený trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel v trvaní 18 mesiacov na tom skutkovom základe, že dňa 20.05.2021 viedol ako vodič po ceste č. W. v smere od B., osobné motorové vozidlo značky ŠT. pričom v čase o 17.20 hod. bol pri rezorte C. zastavený a kontrolovaný hliadkou ODI OR PZ Lučenec, pričom uvedeného konania sa dopustil napriek tomu, že mu bol rozhodnutím o priestupku Okresného dopravného inšpektorátu OR PZ v Rimavskej Sobotě pod číslom konania M. zo dňa 09.09.2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 01.10.2020 okrem iného uložený zákaz činnosti viesť motorové vozidlá na dobu 24 mesiacov, t.j. do 01.10.2022;

- rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 2T/65/2021-126 zo dňa 14.10.2021, právoplatným dňa 14.10.2021, odsúdený za prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, 3 písm. c) Tr. zákona

a za to odsúdený na súhrnný trest odňatia slobody v trvaní jeden rok nepodmienečne so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu v trvaní 18 mesiacov a zrušený výrok o treste v rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k. OT/53/2021-60 zo dňa 25.05.2021, a to na tom skutkovom základe, že od septembra 2020 do súčasnej doby v obci T., okres G., a na iných miestach si ako otec maloletého syna W., úmyselne neplnil zákonnú vyživovaciu povinnosť, ktorej rozsah bol určený rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 21P/56/2019-22 zo dňa 30.10.2019, právoplatným dňa 27.11.2019, tak, že bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého syna sumou 200,- Eur vždy do 20. dňa každého kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky maloletého S. ktorej za predmetné obdobie dlhuje na výživnom 2.200,- Eur a uvedeného konania sa dopustil, hoci bol za prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Lučenec č.k. 22T/122/2020-46 zo dňa 07.09.2020, právoplatným dňa 25.09.2020, na trest odňatia slobody v trvaní štyroch mesiacov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní dvoch rokov, pretože od decembra 2019 do augusta 2020 v T., okres G., si neplnil zákonnú vyživovaciu povinnosť voči maloletému synovi W..

16. Lustráciou rodičov maloletého dieťaťa v katastri nehnuteľností bolo zistené, že otec ani matka maloletého dieťaťa nevlastnia v Slovenskej republike nehnuteľný majetok.

17. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec zo dňa 22.11.2021 vyplýva, že matka maloletého dieťaťa nie je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Poberá rodičovský príspevok vo výške 275,90 Eur, prídavok na dieťa vo výške 51,- Eur a náhradné výživné vo výške 200,- Eur. Pomoc v hmotnej núdzi nepoberá.

18. Podľa § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

19. Podľa § 26 zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

20. Podľa § 25 ods. 1 zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

21. Podľa § 25 ods. 2 zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

22. Podľa § 78 ods. 1 zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

23. Podľa § 62 ods. 1 až 5 zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

24. Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

25. Podľa § 78 ods. 3 zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

26. Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

27. Hmotnoprávnou podmienkou toho, aby súd mohol opakovane rozhodnúť o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a o výživnom, je zmena pomerov. Prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa týkajú maloletého dieťaťa, je záujem maloletého dieťaťa (čl. 5 zákona o rodine).

28. Pokiaľ ide o návrh otca na zmenu úpravy styku s maloletým W. v zmysle rozšírenia styku, súd uvádza, že nie sú splnené podmienky, aby súd mohol návrhu otca v tejto časti vyhovieť. Otec maloletého dieťaťa sa v súčasnosti nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, kde bude predpokladané do augusta 2022, a teda ani styk upravený predchádzajúcim súdnym rozhodnutím z roku 2021 sa v súčasnosti nerealizuje. Rozhodnutie, ktorým by súd rozšíril styk otca s maloletým dieťaťom tak, aby sa tento realizoval každý kalendárny týždeň od piatku do nedele po tom, čo bude otec dieťaťa prepustený z výkonu trestu, by bolo navyše nevykonateľné pre jeho neurčitost', keďže nateraz nie je zrejmé, kedy bude výkon trestu otca dieťaťa ukončený. Okrem toho nie sú splnené predpoklady pre takéto rozhodnutie ani z toho dôvodu, že súd nemohol zistiť skutočný stav veci a prešetriť bytové, sociálne a rodinné pomery otca dieťaťa v mieste jeho bydliska, či je toto vhodné na to, aby sa tu realizoval styk otca so 6-ročným dieťaťom, počas celého víkendu (teda aj s prespaním), keďže je v súčasnosti vo výkone trestu, a to aj s ohľadom na zistenia súdu v predchádzajúcom súdnom konaní vo veci sp. zn. 10P/79/2020, podľa ktorých rodinný dom na adrese E., kde otec dieťaťa býval, je odpojený od prívodu vody aj elektriny, otec dieťaťa rozpredal všetko interiérové vybavenie okrem postele, na ktorej spával, a predal aj plastové okná na dome. Keďže nenastala zmena pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu rozhodnutia o úprave styku otca s maloletým dieťaťom v zmysle jej rozšírenia, súd návrh otca v tejto časti zamietol.

29. Pokiaľ ide o návrh otca na zníženie výživného na maloleté dieťa zo sumy 200,- Eur mesačne na sumu 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované neplnoleté dieťa podľa osobitného zákona mesačne, súd v tejto súvislosti úvodom uvádza, že základné pravidlá pre určenie výšky výživného, obsiahnuté v citovanom ustanovení § 75 ods. 1 zákona o rodine, sa vzťahujú na všetky druhy vyživovacích povinností. Ide o všeobecnú právnu úpravu, ktorá platí pokiaľ nie je ustanovené pri konkrétnych vyživovacích povinnostiach inak. Konkrétna výška výživného je ovplyvnená faktormi jednak na strane oprávneného, jednak na strane povinného. Na strane povinného sa prihliada okrem iného aj na zárobkové možnosti podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania, ak sa preukáže, že to bol povinný, kto sa vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. Rovnakým spôsobom súd zohľadní skutočnosť, ak sa povinný vzdá bez vážneho dôvodu majetkového prospechu alebo ak povinný berie resp. preberal na seba neprimerané majetkové riziká. Pri posudzovaní potenciality príjmov povinného musí súd postupovať veľmi prísne a zohľadniť všetky relevantné okolnosti, ktoré sa v konaní preukážu. Treba mať zároveň na pamäti, že v konaní starostlivosti o maloletých platí vyhľadávací princíp. Snaha povinného znížiť vyživovaciu povinnosť na najmenšiu možnú mieru je zo zákona eliminovaná tým, že sa pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti (akejkolvek) neprihliada len na jeho skutočné príjmy, ktoré v čase vyhlásenia rozhodnutia dosahuje, ale vychádza sa z jeho potencialných príjmov. Teda príjmov, ktoré by mal, resp. mohol dosahovať pri existencii objektívne preukázaných skutočností (vek, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamestnanie, zdravotný stav, schopnosti, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce a pod. Súd môže na zníženie príjmu alebo majetku povinného prihliadnúť len vtedy, ak má skutočne za preukázané, že k nej došlo v dôsledku objektívnej a nezvratiteľnej okolnosti a nie zo špekulatívnych dôvodov. Princíp potenciality príjmov je inštitútom výrazne ochraňujúcim záujmy oprávneného, zákon umožňuje hodnotiť nielen životné okolnosti a pomery povinného, ktoré sú reálne

dané, ale aj tie, ktoré by za určitých podmienok mohli existovať. Dôvody sú v existenčnom charaktere výživného a v potrebe zabrániť povinnému, aby svojim konaním znižoval jeho rozsah.

30. Ako súd uviedol vyššie, naposledy bolo o výške výživného na maloletého W. rozhodované v roku 2019. V čase rozhodovania mal maloletý štyri roky. Matka bola nezamestnaná, nebola vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie a poberala prídavky z Írska vo výške 140,- Eur. Otec dieťaťa bol nezamestnaný s tým, že mal nárok na podporu v nezamestnanosti z T. vo výške 780,- Eur. V súčasnosti má maloleté dieťa šesť rokov, 04.03.2022 bude mať sedem rokov a navštevuje materskú školu. Je nepochybné, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti do podania návrhu vzrástli odôvodnené potreby na strane dieťaťa podmienené jeho vekom a rastom (stravné, ošatenie, záujmy), aj nástupom do materskej školy. Príjem matky sa od poslednej úpravy výživného zvýšil, avšak len tým, že poberá rodičovský príspevok v súvislosti s narodením dcéry v roku 2021, ktorý rodičovský príspevok je štátna sociálna dávka, ktorou štát prispieva oprávnenej osobe na zabezpečenie riadnej starostlivosti o dieťa. Okrem toho je matke poskytované náhradné výživné na maloletého W., keďže otec dieťaťa si vyživovaciu povinnosť neplní. Výživné je však určené pre dieťa a nie je príjmom matky. Matka sa o maloletého W. osobne stará. So starostlivosťou o dieťa jej vypomáha partner. V súčasnosti zabezpečujú aj výlučnú finančnú starostlivosť o dieťa.

31. Pokiaľ ide o skutočnosť, že otec maloletého dieťaťa je momentálne vo výkone trestu odňatia slobody, táto skutočnosť nemôže byť na ujmu maloletého dieťaťa, pretože otec dieťaťa si túto situáciu privodil sám svojím úmyselným protiprávnym konaním, naviac spáchaným v čase podmieneného odsúdenia za iný trestný čin. Ani pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody otec dieťaťa neplnil svoju vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu, za čo bol tiež v trestnom konaní odsúdený. Z trestných rozhodnutí je zrejmé, že otec dieťaťa bol v krátkom období jedného kalendárneho roka odsúdený za tri úmyselné trestné činy.

32. Na základe zisteného skutkového stavu je súd toho názoru, že na strane otca neexistujú také okolnosti, ktoré by odôvodňovali zmenu rozhodnutia o výške vyživovacej povinnosti v zmysle jej zníženia. Napriek tomu, že otec v súčasnosti nemá pravidelný príjem, súd jeho postoj k práci považuje za ľahkomyselný, ktorým sa sám pripravil o možnosť dosahovať pravidelný príjem a ohrozil tak výživu dieťaťa. Výkon trestu odňatia slobody nemožno považovať za takú zmenu pomerov, ktorá by odôvodňovala zníženie výživného, pretože v dôsledku svojho konania sa sám pripravil o možnosti aktívne sa zúčastniť pracovného procesu a dosiahnuť pravidelný príjem, z ktorého by si plnil aj vyživovaciu povinnosť.

33. Vyživovacia povinnosť je prvoradá povinnosť každého rodiča a túto si rodič musí plniť aj na úkor svojich osobných potrieb. Matka si riadne plní svoje povinnosti k maloletému a pre správanie sa otca nemôže sama znášať vyživovaciu povinnosť. Povinný rodič sa má správať tak, aby svoje dieťa vedel riadne uživiť. V konaniach starostlivosti o maloleté dieťa je na prvom mieste jeho záujem, tento je nadriadený nad záujem povinného rodiča, v danom prípade otca. Zníženie výživného nie je v záujme maloletých dieťa.

34. Súdna prax zastáva názor, že pokiaľ sa rodič zbavil svojím úmyselným konaním, kvôli ktorému na neho bola uvalená väzba alebo uložený trest odňatia slobody, objektívnej možnosti plniť si svoju vyživovaciu povinnosť voči svojmu dieťaťu, nemožno túto skutočnosť vykladať na ťarchu výživou odkázaného dieťaťa.

35. Za daných okolností súd neprihliadol na momentálnu insolventnosť a odsúdenie otca, ktoré si spôsobil výlučne sám svojou protiprávnou činnosťou, a preto jeho návrh na zníženie výživného rovnako zamietol.

36. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní odo dňa doručenia písomného vyhotovenia rozsudku prostredníctvom Okresného súdu Lučenec, Fiľakovská cesta 287, 984 01 Lučenec na Krajský súd v Banskej Bystrici, a to písomne.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1, 2 CMP, je odvolanie možné odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 CMP, zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 65 CMP, odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Podľa § 66 CMP, odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 67 CMP, na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.